

ПРАГРАМНЫЯ ТВОРЫ ПА БЕЛАРУСКАЙ ЛІТАРАТУРЫ

Літаратура эпохі Сярэднявечча

1. **«Жыццё Еўфрасінні Полацкай».**
2. **Кірыла Тураўскі.** «Слова на Вялікдзень».
3. **Беларускі летапіс.** «Аповесць пра Усяслава Полацкага». «Пахвала Вітаўту».

Літаратура эпохі Адраджэння

4. **Ф. Скарына.** Прадмовы да ўсёй Бібліі, да кніг «Псалтыр», «Іоў», «Юдзіф».
5. **С. Будны.** Прадмова да «Катэхізіса». **В. Цяпінскі.** Прадмова да «Евангелля».
6. **М. Гусоўскі.** Паэма «Песня пра зубра».

Літаратура эпохі Барока

- 7 **С. Полацкі.** Жыццё і творчасць (агульныя звесткі); «Прамова Мялешкі»; «Ліст да Абуховіча» (агульныя звесткі).

Літаратура эпохі Асветніцтва і рамантызму

2. **А. Міцкевіч.** Паэма «Гражына».
3. **Я. Баршчэўскі.** «Шляхціц Завальня», «Белая Сарока», «Плачка», «Сын Буры» (апавяданні з кнігі «Шляхціц Завальня, або Беларусь у фантастычных апапавяданнях»).
4. **В. Равінскі.** «Энеіда навыварат»; **К. Вераніцын.** «Тарас на Парнасе».
5. **В. Дунін-Марцінкевіч.** П'еса «Пінская шляхта».
6. **К. Каліноўскі.** «Мужыцкая праўда» №2, верш «Марыська чарнаброва, галубка мая».

Літаратура нацыянальнага адраджэння

(канец XIX – XX ст.ст.)

7. **Ф. Багушэвіч.** Прадмовы да зб. «Дудка беларуская» і «Смык беларускі». Вершы «Мая дудка», «Ахвяра», «Хмаркі». Паэма «Кепска будзе!»
8. **Цётка.** Вершы «Мае думкі», «Суседзям у няволі», «Вера беларуса», «Мора».
9. **Ядвігін Ш.** Апавяданне «Дуб-дзядуля».
10. **Янка Купала.** Вершы «Мая малітва», «Роднае слова», «У вырай», «На сход!», «Паязджане», «Спадчына», «Явар і каліна». Паэмы «Магіла льва», «Курган», «Бандароўна». Камедыя «Паўлінка». Драма «Раскіданае гняздо».
11. **Якуб Колас.** Вершы «Не бядуй!», «Беларусам», «Родныя вобразы», «Першы гром». Паэма-эпапея «Новая зямля». Аповесць «У палескай глушы» (I частка трылогіі «На ростанях»).
12. **М. Багдановіч.** Вершы «Песняру», «Слуцкія ткачыкі», «Раманс», «Санет» («Замёрзла ноччу...»), «Санет» («Паміж пяскоў Егіпецкай зямлі...»), «Трыялет» («Калісь глядзеў на сонца я...»), «Цёплы вечар, ціхі вецер...», «Мяжы», «Летапісец», «Плакала лета...», «Маладыя гады», «Я хацеў бы спаткацца з Вамі...», «Жывеш не вечна, чалавек...». Балада «Страцім-лебедзь».
13. **У. Караткевіч.** Апавяданне «Паром на бурнай рацэ»; **В. Быкаў.** Аповесць «Жураўліны крык»; **А. Дудараў.** Драма «Вечар»; **В. Карамзаў.** «Дзяльба кабанчыка» (8 клас).

ЛІТАРАТУРАЗНАЎЧЫЯ ТЭРМІНЫ

Роды і жанры літаратуры. Эпас. Лірыка. Драма. Публіцыстыка. Кампазіцыя. Сюжэт (канфлікт, экспазіцыя, завязка, развіццё дзеяння, кульмінацыя, развязка, эпілог), пазасюжэтныя элементы (апісанні малюнкаў прыроды, побыту, аўтарскія развагі, лірычныя адступленні). Тэма. Ідэя. Праблема. Вобраз літаратурны. Вобраз апавядальніка. Прыёмы раскрыцця характару ў эпічных творах (партрэт, учынкi, аўтарская характарыстыка, мастацкая дэталі, мова). Лірычны герой. Страфа. Рыфма. Вершаваныя памеры. Тропы (параўнанне, эпітэт, метафара, метанімія, сінекдаха, алегорыя, іронія, гіпербала, перыфраз, сімвал). Паэтычны сінтаксіс (анафара, эпіфара, інверсія, антытэза, рытарычнае пытанне, рытарычны зваротак). Алітарацыя. Асананс. Паняцце пра літаратуру Сярэднявечча і яе жанравую сістэму. Паняцце пра літаратуру Адраджэння. Агульнае паняцце пра літаратуру барока. Паняцце пра літаратуру Асветніцтва. Рамантызм як літаратурны напрамак. Рамантычны герой. Паняцце пра рэалізм. Публіцыстыка як від літаратуры. Псіхалагізм у літаратуры. Паняцце пра стыль пісьменніка.